

KULTUR

De første 41 delehuse, hvor unge studerende skal bo dør om dør med flygtninge og hjælpe dem med at blive integreret, er opført på et hjørne af Solbjerg Kirkegård i København. Byggeriet er et spændende alternativ til boligmonotonien.

ARKITEKTUR

KARSTEN R.S. IFVERSEN

Delehuse. Roskildevej 54. Bygherre: FFB. Totalentreprenør: BM Byggeindustri. Arkitektur: ONV. Ingeniør: Ølgaard. Landskab: Vega.

Smid flygtninge og de unge venligboere ud på kirkegården, hvor de hører til! Man skulle tro, at Frederiksberg Kommunes planlæggere havde taget en internettrold på Ekstra Bladets debatsider på ordet, for kommunen har snuppet et hjørne af Solbjerg Kirkegård og ladet det bebygges med en ny boligform. Små lejligheder rettet mod studerende og flygtninge. Selv om boligerne er meget små og klædt i sort, er de både lysere og en hel del mere rummelige end kister. Og det er ikke kun som integrationsprojekt, de er interessante.

Arkitektonisk byder husene med spændende fælles bokvaliteter på nytænkning af den typiske boligbebyggelse i byen.

Kimen til disse boliger blev sået i en Kronik i Politiken af Søren Rasmussen fra ONV Arkitekter og Johan Galster fra We Do Democracy. Da flygtningekrisen i sommeren 2015 var på sit højeste, og flygtninge vandrede over grænsen og gik på motorvejene, råbte nogle på stramninger og lukning af grænsen, mens andre åbnede deres hjem og hjertes, de såkaldte venlig-

GRØNT I GRÅT. Trapperummene er klædt i grå metal, men felter af træ bløder op. Langs den ene væg vokser stængplanter. Foto: Mikkel Herlyck

boere. Det inspirerede arkitekten Søren Rasmussen til at foreslå venligboliger.

I artiklen beskrev de to forfattere et koncept, hvor parcelhusejere kunne få en lille billig boenhed i baghaven, som de kunne leje ud til flygtninge, som man så samtidig forpligtede sig til at hjælpe ind i det danske samfunds regler og vaner.

Boformen med indbygget integration støjtede på grund i kommunale regelkomplekser, flygtningestrømmen aftog, og ikke en eneste venligbolig blev realiseret. Men nu er ideen blomstret frem i en ny form og under et andet navn i den aktuelle bebyggelse på et hjørne af Solbjerg Kirkegård.

Frederiksberg Forenede Boligselskaber har opført husene, og KAB, der står for udlejningen, kalder dem delehuse. Nok for at fjerne dem lidt fra de politiske associationer, som begrebet venligbolig trods alt rummer.

Delehuse er 41 boliger på bare 33 kvadratmeter, som man deler to og to. Unge danske studerende bor i den ene lejlighed, og unge flygtninge bor i nabolejligheden.

Det er småt, og det er tæt. I hver lejlighed er der to værelser med soveplads, bad og et køkken i det centrale fællesrum. De få kvadratmeter er godt udnyttet. Men den del er faktisk den mindst innovative.

Facaderne er klædt i en ganske pæn sort plade, mens udkragede gavle er klædt i træ. Det får dem til at minde om nogle af de afhuggede grene fra kirkegårdens gamle træer, der står klos op ad hus-

Kirkegården åbner nu for eventyrlige flygtninge- og studieboliger

VENLIGBOLIGER. De unge studerende og flygtningene kommer til at bo småt og tæt. Overalt er der tænkt i, at man skal kunne have socialt samvær – kun på de små værelser kan man være alene. Delehuse er stablet af lejlighedsstore enheder bygget i træ. Foto: Mikkel Herlyck

ene. Det er, som om de begge har skullet hugge en tå og klippe en hæl for at tilpasse sig. Men skalaen i byggeriet er skøn. Det er som store legehuse eller trætophuse, der har fået lov at komme ned på jorden. Nærheden til beplantningen og husenes mange knopper er ret eventyrlig.

Det er godt gået for et byggeri, der hele vejen igennem også har handlet om at presse prisen i bund. Her kan man flytte ind og betale blot 2.750 kroner om måneden i et nybyggeri. Men så skal man også være indstillet på at være meget social. Danske lejere forpligter sig til at hjælpe deres udenlandske naboer og lempe dem ind i danske regler, kutymen og netværk.

Boligerne handler nemlig fra inderst til yderst om fællesskab. Også i deres arkitektur. Husene står i en tæt klynge omkring et trekantet gårdrum.

Et alternativ til det individuelle

De tre delehuse er hverken karreer eller punkthuse, men en slags hybrid. De er opbygget af lejlighedsstore elementer rundt om et åbent rummeligt trapperum i riste af galvaniseret stål. Punkthuses ofte triste trapperum har her vokset sig stort og lyst som en lille gård i flere etager.

Det er virkelig værd at fremhæve, hvor nytænkende det er

Dækkene består af riste, så beboerne må vente med at spænde stiletter på, til de er kommet ned på gaden. Det er ikke blot en brandsikring, der betyder, at røg kan stige op, men også at man kan se og høre udendørs livet på de andre etager. Og der er glastag over trappen, så man kan stige op og ned i tørvej, og flugtvejen ikke dækkes af sne. Trapperummet bringer ingen materiel luksus, men klatreplanter kravler op ad wiren og vil med tiden begynde at vokse, og felter af træ opløder den stålgrå stemning.

Der er rigelig plads til, at man kan stille en pottaplante foran sin bolig og sidde på en bænk og snakke med sin nabo. Der er glas i hoveddørene, så man ser, om der er nogen hjemme hos de andre, når de passerer. Matteringer i glasset giver felter af diskretion, men det bliver spændende at se, om det er nok – om beboerne er med på den store åbenhed eller sætter gardiner op og fjerner noget af det gennemlys og rummelige fornemmelse, der er i trapperummet.

Øverst er en af de fire blokke fjernet for at give plads til en tagterrasse.

Lejlighederne er bygget i træ på fabrikkens og stablet lidt forskudt, så de krager ud over hinanden. Forskydningerne giver plads til altaner, og det giver facaderne en dynamik, der samtidig fremhæver stablingen. Øverst afsluttes husene med et saddeltag, der ikke bare giver lidt ekstra

SOCIALT RUM. På toppen af de tre huse er der fælles tagterrasser. Foto: Mikkel Herlyck

loftshøjde til de øverste lejligheder, det giver også en tilfredsstillende afslutning på bygningskroppen mod himlen.

Det er ikke hver dag, der gives reelle alternativer til tidens individualistiske boligformer. Boligudbuddet er hovedsagelig formet til kernefamilier, og studieboliger er som regel celler til kun én beboer. Her er der tænkt i socialt samvær overalt, kun på de små værelser, hvor man kan have sin seng og et skrivebord, kan man være alene.

Det, der startede som en Kronik her i avisen, er nu rejst som et eksempel på aktivistisk og visionær arkitektur. Det er virkelig værd at fremhæve, hvor nytænkende det er. For det er ikke kun almene boligselskaber, der kan benytte denne model.

Men principielt er det en dårlig idé at gå og hapse af de tilbageværende grønne pletter i byen. De kommer ikke igen. Så lad dette gode eksempel være den sidste bid af en parkkirkegård, der udstykkes til bebyggelse.

karsten.ifversen@pol.dk